

T.C.

ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

AKADEMİK AÇIK ERİŞİM VE KURUMSAL ARŞİV YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1-Bu Yönergenin amacı;

- a) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi bünyesinde Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü standartlarına uygun bir Açık Erişim Sisteminin kurulması,
- b) Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulacak Ulusal Akademik Arşiv Sistemine açık erişim standartlarına uygun veri sağlanması,
- c) Üretilen akademik çalışmaların açık erişim standartlarına uygun olarak derlenmesi, arşivlenmesi ve korunması,
- d) Atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde saklanması sağlanmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2-Bu Yönerge; Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi akademik, idari personelleri ve öğrencileri tarafından gerçekleştirilen ve Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'nce desteklenen tüm akademik çalışmaların (makale, kitap/kitap bölümleri, tez, proje, rapor, konferans bildirimleri/sunumlar, teknik dokümanlar, veri setleri, afiş, video kaydı vb.) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi bünyesinde oluşturulan Açık Erişim Sistemine elektronik ortamda aktarılmasına ve Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde yayınlanmasına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönerge; 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4 üncü maddesinin (c) bendi ve 42 nci maddesinin (d) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Tanımlar

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönergede geçen;

a) **Açık Erişim:** Araştırmacıların üretmiş olduğu bilimsel yayınların tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık İnternet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,

- b) Ambargo:** Araştırma sonuçlarının 12 aya kadar erişime kapalı olmasını,
- c) Arşivleme:** Bir Üniversite mensubunun bilimsel katkı sağladığı akademik çalışmasının Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde depolanması sürecini,
- d) Açık Erişim Sistemi:** Üniversitenin ürettiği, bilimsel çıktıların dijital ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, uzun dönem korunduğu ve dağıtımının sağlandığı hizmetler bütünü,
- e) Rektör:** Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörünü,
- f) Üniversite:** Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesini,
- g) Üniversite Mensubu:** Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi akademik ve idari personelini ve öğrencilerini ifade eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İçerik, İlkeler, Yayınlama ve Yararlanma Hakkı

Madde 5- Açık erişim sisteminin içeriği aşağıdaki materyallerden oluşur:

- a)** Bilimsel dergilerde yayınlanmış makaleler,
- b)** Yayınlanma aşamasında olan makaleler,
- c)** Yüksek lisans ve doktora tezleri,
- d)** Konferans bildirileri/sunum,
- e)** Seminer metinleri,
- f)** Teknik notlar,
- g)** Proje çalışmaları,
- h)** Kitaplar veya kitap içindeki bölümler,
- i)** Ödüllü çalışmalar,
- j)** Patent belgeleri,
- k)** Açık Ders Materyalleri
- l)** Ve diğer Akademik materyaller

Madde 6- Açık erişim ilkeleri şunlardır:

- a)** Üniversite mensupları, o yıl içerisinde gerçekleştirdikleri bilimsel çalışmalarını en geç takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar Üniversite Açık Erişim Sisteminde arşivlemekle sorumludur.
- b)** Üniversite yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin tezleri kabul edildikten sonra, en geç bir ay içerisinde bağlı bulunduğu Enstitü söz konusu tezlerin Açık Erişim Sistemine yüklenmesini sağlamakla yükümlüdür.
- c)** Kurumsal Arşive konulacak materyalin sistemde nasıl yayınlanacağı, tam metin veya

kısıtlı (ambargo, belirli bir süreden sonra erişime açılması), yazarlar tarafından belirlenir.

d) Üniversite mensupları birden fazla kurumdan birden fazla yazarın işbirliği ile yaptıkları çalışmaları Üniversite Açık Erişim Sisteminde arşivler. Üniversitenin birden fazla mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda kaynağın arşivlenmesinin sorumluluğu ilk yazara aittir.

e) Yazarların “açık erişim” çerçevesinde yayınlamak istediği çalışmalar, yazarın tercihinə göre “kamuya açık erişim” ve “ambargo süresi sonunda açık erişim” olmak üzere iki başlıkta uygulanır. Ambargo süresi 12 ayı geçmemelidir.

Madde 7- Üniversite Açık Erişim Sisteminde bilgi kaynaklarının yayınlanma ve onlardan yararlanma hakkı aşağıda belirlenen koşullarda gerçekleştirilir:

a) Kurumsal arşivde yer alan çalışmaların tam metin olarak açık erişime açılması, yazarının kararına bağlıdır.

b) Üniversite Açık Erişim Sistemine kayıtlı çalışmalara isteyen herkes serbestçe erişip bunlardan hukuk kuralları çerçevesinde yararlanabilir. Bu eserlerin sahiplerinin fikri hakları ihlal edilemeyeceği gibi söz konusu eserlerden yapılacak alıntılarda ilgili hukuk ve etik kurallarına uyulması ve usulüne uygun olarak kaynak gösterilmesi gerekir.

c) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi mensuplarının ürettikleri bilimsel çalışmaları kurumsal arşiv sisteminde arşivlemesi için gerekli online alt yapı Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından hazırlanır.

d) Herhangi bir dergide yayınlanmış veya yayınlanma kararı alınmış çalışmaların yayıncı baskısı olmaması koşuluyla Akademik Arşive girilmesinde telif hakları ihlali söz konusu değildir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Açık Erişim Sisteminde Yetki ve Sorumluluklar

Açık erişim sistemi danışma kurulu :

Madde 8- Üniversite Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu Rektörün veya görevlendireceği Rektör Yardımcısı başkanlığında, her fakülteden ilgili dekan tarafından üç yıl için görev yapmak üzere belirlenen birer öğretim üyesi, Öğrenci İşleri Daire Başkanı, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı ve Bilgi İşlem Daire Başkanından oluşur. Görev süresi sona eren üyelerin yerine aynı usulle görevlendirme yapılır. Yılda ikiden az olmamak kaydıyla başkanın çağırısı üzerine salt çoğunlukla toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

Üniversite Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu;

Madde 9- Üniversite Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulunun görevleri şunlardır :

a) Üniversite bünyesinde Açık Erişim Sistemiyle ilgili politikaları belirlemek, mevzuat konusunda görüş bildirmek, güncelleme çalışmalarında bulunmak,

b) Üniversite bünyesinde Açık Erişim Sistemi ve Kurumsal Arşiv konusunda tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri düzenlemek,

c) Her eğitim öğretim yılı sonunda Üniversite bünyesindeki Açık Erişim Sistemi ve Kurumsal Arşiv çalışmalarını değerlendirmek ve raporlamak,

Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı :

Madde 10- Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığının görev ve sorumlulukları şunlardır:

a) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4' üncü maddesinin (c) bendi ve 42 nci maddesinin (d) bendi kapsamında Üniversite Açık Erişim Sistemi'nin işletilmesi sürecinden sorumludur.

b) Üniversitesi mensuplarını Açık Erişim Sisteminden haberdar etmek amacıyla tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını yapar.

c) Üniversite mensuplarının Açık Erişim Sistemine aktardıkları bilimsel çalışmaların kayıtlarını Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü (OAI-PMH) standartlarına göre kontrol eder. Gerekli durumlarda düzeltme için Üniversite mensuplarıyla birlikte çalışılır.

d) Açık Erişim Sistemi çalışmasına yönelik olarak diğer üniversite ve kurumlarla yapılacak anlaşma ve işbirliği çalışmaları Rektörlük onayına sunulmak üzere Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı :

Madde 11- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Üniversite Açık Erişim Sistemi yazılımının kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi, uzun dönem korunarak saklanması, güvenliğinin sağlanması ve Ulusal Akademik Arşiv sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini yürütür.

Bölüm Başkanlıkları :

Madde 12- Bölüm başkanlıkları öğretim elemanlarının yayınlarını Üniversite Açık Erişim Sisteminde arşivlenmesi için bilgilendirme yapar. Ayrıca Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından gönderilen bilgi ve belgeleri inceler ve öğretim elemanlarına gerekli uyarıları yapar.

Yönergede hüküm bulunmayan haller

Madde 13- Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Senato kararları uygulanır.

Yürürlük

Madde 14- Bu Yönerge Üniversite Senatosunda kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15- Bu Yönerge hükümlerini Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörü yürütür.